

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „РАН БОСИЛЕК“

5300 Габрово, ул. “Орлово гнездо” 12, www.ranbosilek.com

тел.: 066 / 807 516

e-mail: info-700102@edu.mon.bg

ПРАВИЛА

**за превенция на тормоза и насилието
в ОУ „Ран Босилек“ гр. Габрово
за учебната 2026/2027 година**

Раздел I Общи положения

Чл. 1. Правилата определят цялостната организация на дейностите по превенция на риска, техният обхват и отговорностите на работещите в институцията.

Чл. 2. Правилата регламентират осигуряването на сигурна и безопасна среда за всяко дете/ученик.

Чл. 3. (1) Правилата имат за цел да подпомогнат родителите и персоналят на ОУ „Ран Босилек“ в процеса на разпознаване на бележите на насилие над деца/ученици и неговото предотвратяване.

(2) Процедурата указва реда за сигнализиране на органите по закрила на детето/ученика, при идентифицирани случаи или при съмнения за насилие над деца/ученици.

Чл. 4. Изходни постановки:

(1) Всички, работещи в институцията, следва да са запознати с видовете насилие върху деца/ученици, начините за тяхното разпознаване и последствията върху физическото и психическото развитие на детето/ученика, след преживяно насилие.

(2) Всички, работещи в институцията, задължително се запознават срещу подпис с реда за сигнализиране на органите по закрила на детето/ученика, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за такова над дете/ученик.

(3) Родителите са запознати с настоящата процедура и са информирани за правото на персонала да сигнализира органите по закрила на детето, а в случаи на съмнения или симптоми за упражнено насилие над дете/ученика.

(4) Родителите са запознати с реда за сигнализиране на органите по закрила, в случаи на идентифицирано насилие или съмнение за упражнено такова над детето им.

(5) С децата/учениците се организират дейности, съобразно възрастта им и с насоченост към разбиране потребността от общуване без насилие, разпознаване на тормоза и насилието и знание за това към кого да се обърнат, ако поведението на възрастните ги притеснява или изпитват неудобство.

Чл. 5. Педагогическото общуване с децата/учениците е насочено към насърчаване на поведение, изключващо насилие между тях и с възрастни.

Чл. 6. В институцията се организират дейности за развитие на педагогически компетентности у учителите и родителите за справяне с неприемливо поведение на децата и превенция на насилието между децата.

Раздел II

Права и задължения на работещите в ОУ „Ран Босилек“

Чл. 7. Работещите в ОУ „Ран Босилек“ се задължават да полагат адекватни грижи за всяко дете/ученик и да създават условия за неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 8. Работещите в ОУ „Ран Босилек“ не използват средства и методи, които унижават личността на детето/ученика или уронват неговото достойнство.

Чл. 9. Не се допуска прилагането на физически методи за наказание над децата/учениците, с цел справяне с неприемливо поведение.

Чл. 10. При възникнали съмнения за упражнено насилие над дете/ученик се спазва следната последователност на действията:

1. Член на персонала, който пръв е забелязал симптомите/белезите уведомява учителя/учителите на групата.
2. Учителят/учителите на групата, вземат решение за продължителността на наблюдение над детето/ученика, за евентуални последващи симптоми/белези на насилие.
3. Учителят/учителите на групата уведомяват директора на ОУ „Ран Босилек“ и членовете на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето/ученика.
4. Срокът за наблюдение над детето/ученика се определя в зависимост от тежестта на симптомите/белезите.
5. При повторно забелязване на симптоми/белези координационният екип предлага на директор решение за срока и спешността, с която ще бъдат информирани родителите.
6. В случаите, когато родителите отказват среща с директора или обясненията, които дават за симптомите/белезите са уклончиви и неясни, директорът незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адреса на детето/ученика чрез лично посещение.
7. Разговорите с детето/ученика трябва да стават в обстановка и по начин, който да запазва достойнството му и да не води до задълбочаване на последиците от преживяното.

Чл. 11. В случай, че по тялото на дете/ученик се забележат видими белези, незабавно се изисква информация от родителя за произхода на белезите и начина, по който са получени.

Чл. 12. При установено системно, видимо нараняване на дете/ученик или в случай, че детето/ученика само сподели за упражнено над него насилие, учителите незабавно

уведомяват директора на ОУ „Ран Босилек“, който от своя страна незабавно информира отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по адрес на детето/ученика.

Раздел III

Права и задължения на родителите

Чл. 13. Родителите са длъжни да полагат грижи за отглеждането на детето си, които да способстват неговото физическо, психическо и емоционално развитие.

Чл. 14. В общуването с детето си, родителите са задължени да зачитат неговото лично достойнството и право на мнение.

Чл. 15. При прилагането на възпитателни и дисциплиниращи мерки родителите нямат право да използват методи на физическо наказание, както и такива унижаващи личността на детето им.

Чл. 16. (1) Родителите имат право и са длъжни, когато забележат белези от физическо нараняване на детето си, които не са получени в тяхно присъствие да поискат информация от учителите за начина и произхода на белезите.

(2) Родителят има право да потърси среща и информация от човека, за когото детето им е споделило, с цел изясняване на ситуацията, в случай на установяване на неприемливо поведение от страна на представител на институцията.

Раздел IV

Мерки за справяне с неприемливо поведение между децата

Чл. 17. Неприемливо е всяко действие (физическо, словесно или жестомимично) от дете/ученик насочено към друго дете/ученик, което може да увреди здравето или развитието на детето/ученика към което е насочено, уронва неговото достойнство или унижава личността на детето/ученика.

Чл. 18. Мерките за справяне с грубо и агресивно поведение у дете/ученик, които се предприемат от страна на родителите и на координационния екип на ОУ „Ран Босилек“, се съгласуват предварително между двете страни, еднопосочни и уважителни към детето/ученика и неговото семейство.

Чл. 19. При прилагането на мерките за справяне с неприемливо поведение, родителите и работещите в институцията нямат право да използват средства и методи, увреждащи здравето и развитието на детето/ученика, както и такива, които уронват неговото достойнство.

Чл. 20. (1) При необходимост и със съгласието на родителите, детето/ученика може да бъде насочено за консултиране със специалист (психолог/педагогически съветник) или с личност, която той уважава (наставничество).

(2) Когато поведението на определено дете/ученик застрашава здравето или развитието на останалите деца/ученици, незабавата консултация със специалист е наложителна.

(3) При отказ на родителите да съдействат, директорът подава сигнал в отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“, по местоживее на детето/ученика.

Раздел V

Ред за сигнализиране на органите по „Закрила на детето“

Чл. 21. Органи по закрила на детето са:

1. Председателят на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага.
2. Дирекция „Социално подпомагане“.
3. Министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на образованието и науката, министърът на правосъдието, министърът на културата, министърът на здравеопазването и кметовете на общини.

Чл. 22. (1) Всеки, на когото е станало известно, че дете/ученик се нуждае от закрила е длъжен да сигнализира органите по закрила.

(2) Това се отнася и за лицата, на които е станало известно в процеса на изпълнение на служебните им задължения, дори ако е обвързано с професионална тайна.

Чл. 23. При наличие на риск за дете/ученик или белези/симптоми за упражнено насилие над дете/ученик, сигнал се подава до отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по местоживее на детето/ученика или на територията, на която е възникнал рискът/насилието.

Чл. 24. (1) Сигналът може да бъде подаден на място в съответната дирекция „Социално подпомагане (ОСП), по телефона или чрез e-mail.

(2) Сигналът трябва да съдържа име и връзка на лицето, което подава сигнала за детето/ученика, както и телефон, адрес за връзка.

(3) Когато сигналът е анонимен той няма да бъде проверен, освен в случаите, когато се отнася за насилие над дете/ученик.

Раздел VI

Превенция на насилието над деца извън институцията и семейството

Чл. 25. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени никога и по никакъв повод да не оставят обучаващите се без контрол.

Чл. 26. Родителите, учителите и всички, работещи в институцията, са задължени:

- (1) Системно и целенасочено се обучат децата/учениците за предпазване от ситуации, излагащи ги на риск от насилие.
- (2) Да използват подходящи за възрастта и разбирането на децата/учениците методи за обучение по отношение на собствената им сигурност и безопасност.

Чл. 27. С помощта на подходящи за възрастта на децата/учениците подходи, те целенасочено, системно и последователно следва да бъдат обучени по отношение на собствената им сигурност и в разбиране на следното:

1. децата не са виновни и не носят отговорност за поведението на възрастните;

2. в случай, че поведението на възрастен ги притеснява или ги кара да изпитват неудобство да споделят с родител, учител или друг възрастен, на когото имат доверие;
3. не бива да се доверяват и тръгват с непознати, преди да са съобщили за това на родителите си;
4. не бива да се доверяват и да тръгват с хора, които познават (близки, съсед и др.) ако родителите предварително не са информирали детето/ученика и учителите, че ще го вземе някой друг от институцията;
5. не бива да се качват в коли на непознати;
6. ако са останали в къщи сами не бива да пускат в жилището непознати или познати, дори те да твърдят, че ги изпраща някой от родителите;
7. не бива да приемат лакомства и подаръци от непознати по никакъв повод.

Чл. 28. В ежедневно си общуване с децата/учениците, родителите подпомагат процеса на подготовка на децата за предпазване от рискови ситуации, като ежедневно им напомнят основни правила на поведение.

Чл. 29. Механизмът за действие на персонала при инциденти с деца/ученици включва следните стъпки:

(1) Обучение на персонала за развитие на знания и умения как да реагират в случай на инциденти с дете/ученик по време на престоя му в институцията и извън него.

(2) При възникнали инциденти с дете/ученик се предприемат незабавно следните действия, в описаната последователност:

2.1. при излизане на дете/ученик този, който пръв е забелязал отсъствието на детето/ученика незабавно информира учителя на групата/учителя и директорът на институцията;

2.2. незабавно се организира претърсване на сградата, района на институцията и околното пространство;

2.3. провежда се разговор с децата/учениците и членовете на персонала, които последни са видели детето/ученика, за да се установи причината и вероятната посока, в която би тръгнало детето/ученика;

2.4. подава се сигнал на телефон 112 за предприемане на действия по издирването на детето/ученика;

2.5. информират се родителите на детето/ученика.

(3) При влизане на външно лице в сградата или двора на институцията без разрешението на длъжностното лице, осъществяващо пропускателен режим:

3.1. член на персонала, който е забелязал лицето се информира за целта на посещението;

3.2. в случай на неясно или неприемливо обяснение, лицето бива помолено да напусне района на институцията;

3.3. ако лицето откаже да напусне района, персоналетът предприема действия за ограничаване достъпа на лицето до помещенията и пространствата, в които в момента са децата;

3.4. при проява на агресивно поведение от страна на външното лице, незабавно се подава сигнал в РУ на МВР, тел. 112;

3.5. предприемат се действия за осигуряване сигурността на децата до намесата на органите на МВР;

3.6. при изгубване на дете/ученик, при посещение на културни, спортни и др. прояви,

както и по време на екскурзии и детски лагери се предприемат същите действия, както при излизане на дете/ученик.

Заключителна разпоредба

§ 1. Настоящите Правила за осигуряване на превенция на насилието са приети на заседание на педагогическия съвет, проведено на 12.09.2026г. (Протокол №9/12.09.2026г.) и са утвърдени със Заповед № РД-04-593/12.09.2026г. на директора на институцията.

§ 2. Правилата влизат в сила от датата на утвърждаването им от директора.

§ 3. Правилата са сведени до знанието на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

§ 4. Класните ръководители на паралелките в срок до 11.11.2026г. да организират срещи с родителите и ги запознават с настоящите Правила.